

Odluka:

PŽ 1793/04-3

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 1793/04-3

Datum odluke: 15.5.2007 0:00:00

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Branke Vučaj, predsjednice vijeća, te Dubravke Zubović i Lidije Tomljenović, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA, Zagreb, Jurišićeva 1, protiv tuženika TEHNOMEHANIKA d.d. u stečaju, Marija Bistrica, Stubička 4, kojeg zastupa punomoćnica Mirjana Topalušić, odvjetnica iz Zagreba, Donje Vrapče 60, radi utvrđenja osnovanosti osporene tražbine u iznosu od 1,898.448,82 kn, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv točke I. i III. izreke presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-8576/02 od 9. listopada 2003. godine, u sjednici vijeća održanoj 15. svibnja 2007. godina

Ukidaju se točka I. i III. izreke presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-8576/02 od 9. listopada 2003. godine i predmet vraća u tom dijelu istom sudu na ponovno suđenje.

Trgovački sud u Zagrebu je presudom poslovni broj P-8576/02 od 9. listopada 2003. godine utvrdio osnovanost potraživanja DRŽAVNE AGENCIJE ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA prema tuženiku TEHNOMEHANIKA d.d. u stečaju, u iznosu od 1,898.448,82 kn, u trećem isplatnom redu (točka I. izreke osporene presude). Naloženo je tuženiku nadoknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 15.000,00 kn u roku 8 dana (točka III. izreke osporene presude).

Ukratko, prema obrazloženju suda prvoga stupnja utvrđeno je da je stečajno vijeće tužitelja uputilo u parnicu, da je tijekom parnice izvršeno plaćanje po garanciji, pa je tužitelju kao stečajnom vjerovniku valjalo utvrditi osnovanost osporene tražbine. Odluku o parničnom trošku sud obrazlaže pozivom na odredbu čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku.

Protiv točke I. i III. izreke presude žalbu je izjavio tuženik zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ukratko, žalitelj je mišljenja da je sud prvoga stupnja propustio utvrditi činjenicu da se tužitelj, kao jamac koristio pravom iz čl. 76. st. 2. Stečajnog zakona, prema kojoj odredbi solidarni dužnici i jamci mogu podnijeti zahtjev da im se osigura iznos što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi im pripao kao stečajnim vjerovnicima. Predlaže da drugostupanjski sud preinači pobijanu presudu odnosno ukine i vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj nije podnio odgovor na žalbu tuženika.

Tuženikova žalba je osnovana.

Ispitujući pobijano rješenje sukladno odredbi čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, dalje u tekstu: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9. i 11. toga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud drugog stupnja je utvrdio da je pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

Naime, obrazloženje osporene presude ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, pa nije moguće ispitati pobijanu presudu niti odgovoriti na navode žalbe. U obrazloženju pobijane presude sud prvoga stupnja opisuje činjenično stanje spisa, da bi na kraju u jednoj rečenici zaključio da je tijekom parnice izvršeno plaćanje po garanciji, pa tužitelju kao stečajnom vjerovniku pripada pravo tražiti da se utvrdi osnovanost osporene tražbine. Ovakvo obrazloženje pobijane presude je nejasno i nerazumljivo, ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, a niti je sud obrazložio što je utvrdio provođenjem dokaznog postupka. Pozivanje suda u obrazloženju presude na dokumentaciju koja se nalazi u spisu, a bez navođenja koje se činjenice i iz kojih razloga smatraju utvrđenim – ne može nadomjestiti razloge o odlučnim činjenicama.

Tako iz podatka u spisu proizlazi da je tužitelj podnio tužbu radi utvrđenja osnovanosti osporene tražbine dana 18. rujna 2001. godine. Naime, rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-282/99 od 12. srpnja 2001. godine (list 2. spisa) osporeno je potraživanje tužitelja za iznos od 1,898.448,82 kn, u trećem isplatnom redu. Prema obrazloženju toga rješenja proizlazi da je to potraživanje osporeno, jer se radi o iznosu sa osnova garancije za koje stečajni vjerovnik još nije stekao pravo regresa, jer nije izvršio plaćanje. Još se u obrazloženju toga rješenja navodi, obzirom da se radi o garanciji za nedospjelo potraživanje po kreditima da se osporeni iznos od 1,898.448,82 kn tretira kao zahtjev za osiguranje što će ga eventualno platiti za stečajnog dužnika, sukladno odredbi čl. 76. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, dalje u tekstu: SZ).

Nadalje, iz podataka u spisu proizlazi da se radi o garanciji broj 314-350 Dubrovačke banke d.d. Dubrovnik, a koja je na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske i Ugovora zaključenog između Dubrovačke banke d.d. Dubrovnik i tužitelja postala potraživanje tužitelja. Isto tako, iz podataka u spisu proizlazi da je u međuvremenu plaćeno po garanciji broj 314-350, a sve nakon utuženja u ovom predmetu.

Međutim, kako sud prvoga stupnja nije zauzeo nikakav stav prema dokumentaciji koja prileži spisu, osim što je nabrajao činjenični supstrat spisa, takva odluka je zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

U konkretnom slučaju, valja imati u vidu odredbu čl. 76. SZ-a, a koja regulira „Prava solidarnih dužnika i jamaca“.

Sukladno odredbi čl. 76. st. 1. SZ-a, solidarni dužnici i jamci dužnika mogu kao stečajni vjerovnici tražiti da im se vrati ono što su za dužnika platili prije ili nakon dana otvaranja stečajnog postupka, ako im pripada pravo na vraćanje isplaćenoga prema dužniku.

Prema odredbi čl. 76. st. 2. SZ-a, solidarni dužnici i jamci mogu podnijeti zahtjev da im se osigura iznos što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi im pripao kao stečajnim vjerovnicima.

Dakle, solidarni dužnici i jamci stečajnog dužnika koji su već izvršili isplatu (prije ili nakon otvaranja stečajnog postupka) stekli su pravo regresa i svoju tražbinu mogu ostvarivati podnošenjem prijave, kao i svi drugi stečajni vjerovnici. Međutim, solidarni dužnici i jamci koji još nisu platili, nisu prema stečajnom dužniku stekli pravo regresa. Oni prema stečajnom dužniku nemaju tražbine i slijedom toga nisu stečajni vjerovnici. Ne mogu prijaviti tražbinu, zbog toga što ju još nemaju.

Time se oni izlažu opasnosti da u budućnosti kada izvrše isplatu više ne mogu učiniti ništa, jer je dioba stečajne mase provedena. Stoga oni imaju pravo podnijeti zahtjev, a ne prijavu tražbine, da im se osigura iznos što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi im pripao kao stečajnim vjerovnicima (arg. iz čl. 76. st. 2. SZ-a).

Slijedom iznesenoga, u trenutku prijavljivanja svoje tražbine tužitelj nije bio niti solidaran dužnik niti jamac, jer nije u tom trenutku ispunio obvezu umjesto stečajnog dužnika. Prema tome, solidarni dužnici i jamci koji za dužnika prije ili nakon otvaranja stečajnog postupka još nisu ništa isplatili – nisu vjerovnici dužnika. Doista je tužitelj pogrešno podnio prijavu tražbine, jer nije stečajni vjerovnik, već je trebao uputiti zahtjev stečajnom upravitelju za osiguranje budućeg regresnog prava. Kako je on podnio prijavu, to je stečajni sudac pravilno osporio njegovu tražbinu (jer tada nije bio stečajni vjerovnik). Procesno stoga tužitelj nije mogao tražiti da se utvrđuje osnovanost potraživanja tužitelja prema tuženiku u iznosu od 1,898.448,82 kn.

Međutim, kako pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, valjalo je sukladno odredbi čl. 369. st. 1. ZPP-a ukinuti presudu u pobijanom dijelu i u tom dijelu vratiti sudu prvoga stupnja na ponovno suđenje.

U nastavku postupka sud prvoga stupnja će otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje je ukazano, utvrditi da li je tužitelj u trenutku prijave svoje tražbine imao pravo regresa prema stečajnoj masi, odnosno da li je postojala tražbina tužitelja prema tuženiku, te utvrditi da li se radi o budućoj tražbini solidarnih dužnika i jamaca iz čl. 76. st. 2. SZ-a ili o postojećoj tražbini čije se utvrđivanje traži, te donijeti novu na zakonu osnovanu odluku sukladno odredbi čl. 338. ZPP-a.